

LBRIS

We know
books

Iulia Andreea Anghel
Natașa-Delia Maier
Ioana Nanu
Alina Petri
Marilena Șerban

clasa
a **VII**-a

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Caiet de lucru pe **unități de învățare**

 Booklet

Evaluare inițială	3	Posibilități combinatorii ale substantivului	107
UNITATEA I		Adjectivul	110
Textul narativ literar în proză (narativul literar, autor, narator, personaje, legarea secvențelor narative)	7	Posibilități combinatorii ale adjectivului	113
Textul nonliterar, textul discontinuu (anunțul)	13	Textul descriptiv	116
Contacte culturale	16	Comentarea unor pasaje dintr-un text.	
Principii de interacțiune în comunicare	18	Descrierea unei emoții	119
Conjunția	20	Evaluare sumativă pentru unitatea III	122
Fraza	22	UNITATEA IV	
Derivarea	26	Textul narativ (spațiul, timpul, acțiunea)	126
Compunerea. Familia lexicală	30	Enciclopedia	136
Pleonasmul	35	Elemente de mitologie românească	141
Categoriile semantice (actualizare).		Strategii de comprehensiune a textului oral.	
Confuziile paronimice	37	Structura textului narativ oral	144
Îmbinări libere de cuvinte și locuțiuni. Termeni științifici. Limbaj popular. Variație regională a limbii	40	Pronumele personal. Pronumele personal de politețe. Pronumele reflexiv.	146
Utilizarea corectă a accentului	42	Pronumele și adjectivul pronominal posesiv	149
Etapele scrierii. Organizarea unui text în funcție de situația de comunicare	43	Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ	151
Stil: naturalitate, armonie, varietate, concizie, originalitate	46	Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât	153
Evaluare sumativă pentru unitatea I	48	Pronumele și adjectivul pronominal relativ și interogativ	155
UNITATEA II		Pronumele și adjectivul pronominal negativ	157
Textul narativ literar (acțiune, structura textului narativ, personajul, mijloacele de caracterizare, conflictul, repetiția)	52	Adjectivul pronominal de întărire	158
Despre limba și cultura țărilor vecine	58	Posibilități combinatorii ale pronumelui și ale adjectivului pronominal	160
Comunicare orală. Fapte și opinii. Textul explicativ	60	Structuri textuale: secvențe de tip narativ, explicativ, descriptiv, dialogat. Integrarea părților	162
Verbul. Tipuri de verbe. Locuțiunea verbală	62	Evaluare sumativă pentru unitatea IV	164
Modurile și timpurile verbului	65	UNITATEA V	
Forme verbale nepersonale: infinitivul și participiul	68	Textul dramatic: structura textului dramatic, indicații scenice, autorul, personaj dramatic, arta spectacolului, rolul dialogului. Dialogul în textul scris și în spectacol	167
Forme verbale nepersonale: gerunziul și supinul	70	Dialogul în textul nonliterar. Interviu	174
Posibilități combinatorii ale verbului	72	Contacte culturale	178
Circumstanțialul de cauză	74	Textul dialogat. Tracul comunicativ	181
Circumstanțialul de scop	76	Strategii de ascultare activă	183
Caracterizarea personajului	78	Numeralul. Posibilități combinatorii ale numeralului	186
Evaluare sumativă pentru unitatea II	81	Adverbul. Posibilități combinatorii ale adverbului	189
UNITATEA III		Interjecția. Onomatopeele. Interjecția predicativă	192
Textul liric. Exprimarea emoțiilor și a sentimentelor	85	Tipare textuale de structurare a ideilor. Cererea	195
Limbajul figurat. Metafora	89	Evaluare sumativă pentru unitatea V	198
Contacte culturale	92	Evaluare la finalul clasei a VII-a	202
Atitudini comunicative	95	Barem de evaluare și de notare	206
Textul descriptiv	98		
Substantivul	101		
Prepoziția	104		

1. **Transcrie, din textul 1, un reper de timp și unul de spațiu.** 8 puncte

2. **Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din ambele texte.** 8 puncte
 - I. Jocurile au fost instalate de către:
 - a. fratele naratorului.
 - b. prietenul naratorului.
 - c. colegul de redacție al naratorului.
 - II. Un semn al dependenței de jocurile video este:
 - a. lipsa preocupării pentru activitatea din joc.
 - b. petrecerea timpului liber în natură.
 - c. probleme cu școala, familia sau la locul de muncă din cauza jocurilor.
3. **Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din ambele texte.** 8 puncte

Textul 1		
Enunțul	Adevărat	Fals
Naratorul juca Delta Force mai ales ziua.		
Ecranul fără protecție la radiații i-a afectat jucătorului ochii.		
Textul 2		
Enunțul	Adevărat	Fals
Jocurile video nu au niciun beneficiu cognitiv.		
Vom cere ajutor specializat după un an de la manifestarea constantă a principalelor semne de dependență.		

4. **Prezintă, în unu-trei enunțuri, o trăsătură a jucătorului din textul 1, ilustrând-o cu o secvență relevantă.** 8 puncte

5. **Scrive, în minimum 30 de cuvinte, părerea ta în legătură cu alegerea făcută de personaj: *Cu ochii în lacrimi (din pricina ecranului fără protecție la radiații) și cu mâna tremurândă, am dat „delete” la toate jocurile pe care deșteptul ăla le plantase ca pe niște bombe cu efecte nu foarte întârziate.*** 8 puncte

1. **Transcrie, din textul 1, cuvintele precizate. Explică ce rol au în fragment.** 6 puncte

a. Un cuvânt folosit cu forma incorectă

b. Un cuvânt din limbajul familiar (obișnuit)

c. Explicația

2. **Completează tabelul următor, precizând valoarea morfologică și cazul pentru fiecare dintre cuvintele din textul 1, menționate în coloana din stânga.** 6 puncte

Cuvinte din text	Valoarea morfologică	Cazul
-ți		
noapții		
două		

3. **Transcrie, din textul 2:**

6 puncte

a. un verb la gerunziu

b. un verb la modul indicativ, timpul perfect compus

4. **Alcătuiește câte un enunț conform cerințelor date. Subliniază cuvintele cu funcțiile sintactice precizate.** 6 puncte

a. Un enunț exclamativ, în care să existe un predicat nominal

b. Un enunț imperativ, în care să apară un atribut

c. Un enunț asertiv, în care să existe un complement

5. **Scrive „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă acesta este scris corect sau nu.**

6 puncte

Enunțul	Corect	Incorect
Cearcănele se pregăteau sămi treacă de obraji.		
Ce-a mai frecventă discuție este despre cum poți devenii dependent de jocurile video.		
Jocurile vin cu un set de beneficii pentru jucători ce nu pot fi contestate.		

- **Lectură:** Textul narativ literar în proză (narativul literar, autor, narator, personaje, legarea secvențelor narrative) ● Textul nonliterar, textul discontinuu (anunțul) ● **Interculturalitate:** Contacte culturale
- **Comunicare orală:** Principii de interacțiune în comunicare ● **Elemente de construcție a comunicării:** Conjuncția ● Fraza. Norme de punctuație ● Derivarea ● Compunerea. Familia lexicală ● Pleonasmul ● Categoriile semantice (actualizare). Confuziile paronimice ● Îmbinări libere de cuvinte și locuțiuni. Termeni științifici. Limbaj popular. Variație regională a limbii ● Utilizarea corectă a accentului
- **Redactare:** Etapele scrierii. Organizarea unui text în funcție de situația de comunicare ● Stil: naturalețe, armonie, varietate, concizie, originalitate ● **Evaluare sumativă**

Textul narativ literar în proză (narativul literar, autor, narator, personaje, legarea secvențelor narrative)

1. Citește, cu atenție, fragmentele care urmează. Subliniază, în text, numele personajelor și reperele de timp și de spațiu.

„Oh, my God. Wonderful. Absolutely marvelous. Look, aren't they cute?”¹ Asta auzea Irina de la femeile din dreapta ei din tribuna Stadionului Național din Beijing, unde era în desfășurare o festivitate grandioasă de deschidere a unui mare eveniment internațional dedicat științei și tehnicii. Americancele erau încântate de spectacol, mai ales de sutele, dacă nu miile de copii chinezi, trași parcă la indigo, cu zâmbete largi pe față, care executau într-o sincronizare incredibilă fel de fel de acrobații și făceau să prindă contur pe gazon imagini meticolos realizate. Irina zâmbi nostalgic și se lăsă purtată de amintiri.

1977. Se apropia vacanța. Ultima înainte de examenul de treaptă². Fără griji, fără meditații, fără prea multe teme de vacanță. Majoritatea prietenilor Irinei urmau să plece care încotro, prin țară, cu părinții sau prietenii. Irina făcea tenis de performanță și avea în acea perioadă pregătirea pentru campionatul național. Nu doar echipa ei, ci sportive și sportivi de la toate cluburile din Capitală fuseseră convocați să participe la prima ediție a Festivalului Național Cântarea României. Pe Stadionul „23 August”, cel mai mare din țară, urma să fie organizat un eveniment grandios de muzică, poezie, sport și dans, la care să participe laureații concursurilor din etapele locale și regionale. [...]

Pentru spectacolul de pe gazon, se repeta de trei ori pe săptămână, plus duminicile. La început, a fost cam haos. Irina pleca de dimineață la școală, apoi la antrenament, după care, împreună cu antrenorii și colegele, veneau cu autocarul clubului la repetiții pe stadion. [...] Nu aveau nici mare lucru de făcut. Trebuiau doar să fie atenți și să ridice cartonașul potrivit, la momentul potrivit. Fiecare avea șase astfel de cartonașe. Unele erau doar colorate, altele aveau câte ceva reprezentat pe ele. Erau numerotate pe spate și fiecare făcea parte dintr-un mare puzzle pe care îl reconstituiau împreună pentru fiecare tablou. [...]

Era vorba fie de un porumbel mare și alb, despre care li s-a spus că este porumbelul păcii, fie de o stemă imensă a României, sub care scria mare „Partidul, Ceaușescu, România” (moment în care urma să se și cânte

pe stadion acest refren), fie se reconstituiau portretele conducătorilor iubiți, adică ale tovarășilor Nicolae și Elena Ceaușescu. [...] La acest tablou, cartonașul cu numărul 6 al Irinei era foarte important. Reprezenta exact vârful nasului tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dacă îl ținea prea jos, cel mai iubit conducător apărea cu nasul încovoiat. Dacă îl ținea prea sus, părea că are un nas cârn. Dacă uita să ridice cartonașul, era fără nas — ceea ce era și mai grav, desigur. [...] Irina și-a dat seama că în mâna ei era vârful nasului conducătorului iubit, pentru că, într-o zi, când a greșit poziția cartonașului, de la megafon s-a auzit: „H8-P4! Mare atenție! Nasul nu se vede bine. Unde e vârful?” [...]

Chestia cu cartonașul numărul 6, cel cu nasul, o cam îngrijora pe Irina, care era și așa destul de zăpăcită. Cu toate astea, de-abia aștepta să vină la repetiții, fie soare, fie ploaie. Și asta pentru că, la doar câteva rânduri în dreapta ei, era Liviu. Handbalist, clasa a noua, Liviu era exact genul de băiat care-i plăcea. Aducea un pic cu Mircea Bodolan, care era printre folkiștii ei preferați. Pe Liviu îl ochise din prima zi, dar nu știa cum să intre în vorbă cu el. Noroc cu partenera ei de dublu din echipă. Fată îndrăzneată, de cum i-a aflat oful, s-a dus direct la băiat și, arătând cu degetul către Irina, i-a spus ceva — probabil „vezi că te place prietena mea”. Irina a roșit, dar strategia a dat rezultate. În pauza următoare, Liviu s-a apropiat de ea și a întrebat-o la ce club joacă, ce sport face, unde învață. Au început de atunci să stea mult timp împreună în pauze. Aveau locul lor preferat de stat la umbră, sub peluza principală. Au descoperit că amândoi aveau Naționalele cam în același timp și în același loc, la Brașov. Mai mult, locuiau amândoi în Berceni, așa că mergeau împreună și acasă după repetițiile de pe stadion.

După primele vorbe schimbate, Irina s-a îndrăgostit lulea. Mai fusese atrasă până atunci de un băiat sau altul, dar totul trecuse repede, lăsând în urmă ceva amintiri frumoase, plimbări iarna prin parcul Tineretului și, eventual, senzația unor mângâieri timide prin părul ei creț. De câteva ori scrisese în jurnalul ei secret că „iubește”, dar revenise rapid și schimbase verdictul. De data asta însă avea fluturi în stomac, exact așa cum auzise de la alte fete că se întâmplă când îți place cu adevărat cineva. Nu putea mânca, nu se mai putea concentra la nimic — nici la antrenamente, nici la școală. Gândurile-i zburau doar la următoarea repetiție pe stadion. Uneori mai vorbeau și seara la telefon. În unele seri fixa cu privirea receptorul, sperând să-l facă să țâșnească. Iar când suna, vorbeau ore întregi. [...] De multe ori însă nu suna, și atunci Irina nu reușea să doarmă. Uneori, Liviu nu apărea nici la stadion, și-atunci repetițiile erau un chin pentru ea.

A venit și ziua cu pricina, pentru care munciseră săptămâni de-a rândul. [...] Irina s-a dus la bunica ei, care stătea mai aproape de stadion, să facă un duș și să se odihnească. Când s-a întors, s-a uitat după Liviu, dar nu l-a zărit. Era îngrijorată.

Lumea s-a așezat pe poziții și spectacolul a început. Ba se cânta folk, ba apăreau niște ansambluri de muzică populară, câte un actor recita o poezie patriotică lungă. Urmău niște gimnaste, apoi muzică ușoară și iar poezie. După fiecare număr, erau minute întregi de aplauze și ovații. Jos, acolo unde așteptau copiii, era un vacarm de nedescris. Nimeni nu mai anunța acum ce cartonașe urmau să fie pregătite și când. În locul megafonului, aveau ca reper un panou uriaș pe care se afișau la momentele potrivite numerele cartonașelor ce trebuiau folosite în sincron perfect. [...]

Între cartonașele 4 și 5, Irina l-a zărit pe Liviu, care își făcea loc discret printre rânduri. Irina nu-și desprindea ochii de la el, sperând să-i prindă privirea din zbor. Liviu însă n-o vedea. Ca și cum n-ar fi existat. Se apropia momentul cartonașului cu numărul șase. În clipa aceea, Irina a observat o otheadă trimisă de Liviu către o fată de pe același rând cu el. Întârziase și acum se chinuia să intre în ritmul spectacolului. Fata i-a răspuns lui Liviu zâmbind și roșind. Cel puțin așa i s-a părut Irinei, care a simțit că se dă rămă cerul peste ea. Inima a

început să-i bată tare. Simțea că se sufocă, iar mâinile și picioarele nu o mai ascultau. Încremenise. În acest timp, spectacolul continua ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Irina n-a avut habar când și dacă a trecut și ultimul moment, cel cu portretul iubiților conducători. Cartonașul ei cu numărul 6 era, oricum, pe jos.

La sfârșit, Irina s-a furișat repede afară, fără să-și ia rămas-bun de la nimeni. A ajuns repede acasă. Era obosită și îngrozitor de tristă. [...]

La doar câteva zile după aceea, antrenorul i-a spus că nu mai poate face parte din echipa clubului.

— De ce? a întrebat Irina.

— Cum, tu chiar nu știi? Să nu-mi spui că n-ai făcut-o dinadins.

— Ce să fac, tovarășa Stan? Habar nu am, pe cuvântul meu.

— Ce ai făcut acolo, la stadion.

— La stadion? Ce am făcut?

— Ce nu ai făcut. Ți s-a atras atenția la mai multe repetiții. Trebuia să spui că nu ești în stare. M-ai pus într-o situație foarte proastă. Și nu numai pe mine, ci întreaga echipă. Îmi pare rău, anul ăsta nu mergi la Naționale.

La scurt timp după aceea, părinții ei au fost chemați la cadre (din câte înțelesese Irina, era vorba de niște birouri unde bărbați în costume negre și femei în taioare și cu părul prins în niște cocuri mari puneau fel de fel de întrebări, după care puteai să ai probleme la serviciu). Li s-a arătat filmarea de pe stadion din ziua de 23 august și li s-au cerut explicații. Au fost întrebați dacă a fost cumva un gest premeditat, dacă au instruit-o pe fata lor să facă asta.

Cei de la cadre le-au vârat sub nas și un ziar în limba engleză în care apărea o fotografie de la manifestarea respectivă. Elena Ceaușescu era perfectă, fără riduri, cu mâini, picioare, gură, nas, taior și coafura care trebuia. În schimb, tovarășul Ceaușescu (zis mai târziu Ceășcă) avea cele două urechi, dar se vedea clar că-i lipsește vârful nasului.

Fără cartonașul cu numărul 6, pe care ar fi trebuit să-l țină corect și la timp Irina, marele conducător (deși era mic de înălțime!) era, fără doar și poate, absolut caraghios. Titlul articolului era: „Dictatorul din Carpați fără nas” (Noseless Carpathian Dictator).

[...] Au urmat excluderea din partid a mamei și confiscarea mașinii de scris a tatălui.

„Look, look... pigeon... beautiful.”¹ Americancele continuau să se extazieze privind tablourile construite de copiii chinezi și cartonașele lor, care se derulau unul după altul pe fundalul imensului stadion din Beijing. Irina luă binoclul și privi cu mare atenție desenele de pe gazon. Tot porumbei, conducători iubiți (dar fără neveste), lozinci în chineză. La un moment dat, reglând mai bine binoclul, Irina rămase absolut uluită. Era vorba de un tablou care îl reprezenta pe liderul chinez cu o navetă spațială în miniatură într-o mână și cu un buchet de steaguri din toată lumea în cealaltă. Irinei nu-i venea să creadă ce vedea. Se mai uită o dată, foarte atent, cu binoclul. Era evident: și chinezul avea nasul tăiat.

Zăbindu-le îngăduitor americancelor fascinate de spectacolul la care luau parte, Irina le oferă binoclul, întrebându-se în gând: Ce s-o fi întâmplat oare acolo? Și ce o să se întâmple după?

Laura Grünberg, *Nasul lui Ceășcă în Mică istorie a unui secol mare*, Monica Onojescu (coord.), București:

Ed. Arthur, 2018

¹ (engl.) *Oh, Doamne! Minunat. Magnific. Uită-te la ei, nu sunt delicioși?*

² Examenul de treaptă din vremea comunismului făcea trecerea de la clasa a X-a la a XI-a.

³ (engl.) *Uite, uite... un porumbel... ce frumos.*

2. Asociază textului citit elementele precizate.

O emoție (și explică alegerea ta)	O culoare (și explică alegerea ta)
O melodie (și explică alegerea ta)	Un simbol – poți desena (și explică alegerea ta)

3. Pe baza lecturii textului, răspunde la întrebările care urmează.

a. Cine este personajul principal?

b. Unde se întâlnește fata cu americancele?

c. În ce an are loc acțiunea principală a povestirii?

d. Unde se organizează Festivalul Național Cântarea României?

e. La ce persoană narativă este scris textul?

4. Completează textul lacunar cu informațiile potrivite.

Pe stadionul din _____, Irina își amintește de un eveniment din adolescență, de la Festivalului Național Cântarea României, care s-a petrecut în anul 1977, în apropierea _____ Alături de alți copii, ținea cartonașe pentru a face un mare puzzle în cinstea conducătorilor țării, tovarășii _____ Cartonașul Irinei, cu numărul _____, reprezenta _____.

La repetițiile pentru spectacol, fata s-a îndrăgostit de _____, care locuia în _____, ca și ea. În ziua spectacolului, Irina a uitat să ridice cartonașul ei pentru că l-a observat pe băiat că _____ Drept urmare, ea a fost dată afară din _____, iar părinții ei au fost, de asemenea, sancționați.

5. Recitește primul și ultimul fragment din textul Laurei Grünberg, apoi notează A în dreptul enunțurilor adevărate și F în dreptul celor false.

- La Beijing se sărbătorea Festivalul Național Cântarea României.
- Când se afla pe stadionul din Beijing, fata era adultă și își amintea de adolescență.
- Irina a participat la festivitatea din Beijing înainte de a se întâmpla evenimentele din 1977, din România.
- Scenele de pe stadionul din Beijing încadrează, ca o ramă, episodul din adolescență, petrecut în București.
- Laura Grünberg este autoarea textului, cea care a ales ca povestea să fie spusă de o voce narativă anonimă, la persoana a treia.

6. Scrie o idee corespunzătoare fiecărui moment al subiectului, referindu-te la secvențele în care Irina își rememorează adolescența.

Momentul subiectului	Ideea
1. Expozițiunea	
2. Intriga	
3. Desfășurarea acțiunii	
4. Punctul culminant	
5. Deznodământul	

7. Ce rol crezi că au cele trei steluțe din text?

8. Transcrie primele cuvinte din fiecare fragment delimitat prin steluțe.

Fragmentul 1	1977. Se apropia vacanța.
Fragmentul 2	
Fragmentul 3	
Fragmentul 4	

9. Recitește ceea ce ai scris la exercițiul anterior, apoi bifează tehnica narativă folosită în acest text.

- Înlănțuirea** – întâmplările sunt prezentate **una după alta, în ordinea în care se petrec**, ca într-un lanț. Fiecare întâmplare duce la alta, iar povestea curge firesc, pas cu pas.
- Alternanța** – sunt prezentate **două sau mai multe planuri ale acțiunii, pe rând**. Povestirea „sare” de la o întâmplare la alta, pentru a crea suspans sau pentru a arăta legături între personaje sau situații.

10. Continuă lista cu trăsăturile potrivite fiecărui personaj.

Irina
– sportivă (face tenis de performanță)
– _____
– _____
– _____

Liviu
– sportiv (hadbalist, elev în clasa a IX-a)
– _____
– _____
– _____